

میلعلما وه

یویند روما هبل اغتشنا نی عدد رکذ ترورضد

13 سلج - رکذ و درو - یرصبن اونء ثیدد حرشد

تانااید

ی نارھط ی نیسدن سحمدحم دید جاد اللہ تیاً تررضد
هرسد اللہ س دق

مِجْرَلَا نِاطِيْشَلَا نَمَلَلَهْ اِيْ ذُو عَا
 مِجْرَلَا نِمَحْرَلَا اِلله مَسْب
 نِيلَسر مَلَا فِر شَأْ يَلْعُ مَلَا سَلَا وُ قُو لَصَلَا وُ نِي مَلَا عِلَا بَر لَلَهْ دُمَحَلَا
 نِي رِهَاطَلَا نِي بِيْطَلَا هِلَا يَلْعُ وُ دِمَحْم مِسَا قَلَا يَلْأ نِي بِيْئِنَلَا مِتَاخُو
 نِي عَمَجَا مَهْنَادَعَا يَلْعُ تَعْلَلَاو

ی رصب ناونع هب ملاسلا هیلع قداصد ماما هک دوب تیدد زا هکرامه مرفق نیا نوماریپ ثحب راکذا نأ زا ارم دوخ دماوت فر ابوت؛ ملوغشم یراکذا و داروا هب زور هتابشد لوط رد نم: دنیامرفی م! وشم عنام

دارفا رگید و ملاسلا هیلع ماما یاری رکز هب لاغتشا ترورض

تیعقوم و مدرم اب طابترا رد تاما تیعقوم هب هجوتاب هک دنکی م هجوت م هکنن نیا هب ار ام مرفق نیا دراد دوجو یرگید بلطم ل احن یعرد، یگدنز هر مزور لئاسم ی لکروط هب و، ماکحان ایید و داشرا و غیلبت یراکیب درف لهما ب ذوعن ملاسلا هیلع قداصد ماما اریز؛ تسا دوخ هب لاغتشا و نتخادرپ زا ترابع نأ هک دناوخب نآرق و دیوگبرکز، دنیشنب لزنم رد طقف هک دوبند

ماجانا یرگید راک دناوتی من رکز و تدابع زج هک دریگی م رارق ی تیعیقوم رد ناسنا ی هاگ هتبللا یراک دنتسناوتی من ترصد، دندرک سبد اندز رد ار ملاسلا هیلع رفجن بی سوم ی تقو هکنیا دننام؛ دهد بیذعت و قبیضت روتسد ی کمر بلصف هب نوراه ی تقو اذل¹؛ تشاد ن طابترا ن اشیا اب مه ی سکو و دندهد ماجنا هک مینیبی من و ازای راک، رکز و زامن و مدجس زا ریغام هک تفگ لصف، داد ار ترصد نأ رتشیب اب مدرم، دندوب ن اندز زا چراخ رفجن بی سوم ی تقو اما² میرادب اور یرتشیب قبیضت و باذع میهاوخب؛ دندادی م باوج ار اهما من ترصد و دندرکی م حرطم ار ناشد لا اوس و دنتشاد دماوت فر ترصد نأ دشابل لوغشم درو و رکز هب طقف و دنیشنب لزنم رد هک تسین یراکیب درف ملاسلا هیلع ماما نیاربان

هرمزور تلاغتشا اب ملاسلا هیلع همنای دابع تاروتسد تافانم مدع

نآرق تئارق، بشد یرادیب، دجهت، تاروتسد هب لمع، سفد بیذعت، درو و رکز هک تشاد تقد دیاب هب طوبرم، تسا ناگرزب تاروتسد و ملاسلا هیلع همنای تادیکان زا هک کاندل اثما و لفاون، زور لوط رد تلاغتشا و یویند لئاسم اب طابترا رظنه طقنزا هک تسا ی دارفا هب قلعتم هکلب؛ تسین راکیب صاخشا دنتسه صاخشا هیقل لثم هرمزور

یویند تلاغتشا و دیحوت نایم تیعماج رد ملاسا تیلما

زا تسا ترابع هداد رارق مرکا ربمایب تعیرش رد ار نأ لاعتم دنوادخ هک³ «تیعماج ماقم» دنزرفو نز اب طابترا رد یرهاظ لامعا و نیناوق عیمجت یاعر هب هجوتاب ی ناسنا تلاامک یوسه بت کرد

¹، یرهاظ لاغتشا رظنه طقنزا اما، ظروفح دوخ یاجه ب دنکی م ربیدت ار ملاع عیمج وای توکلم و ی سدق سفد هکنیا هتبللا درادن ی طابترا مدرم اب و دربی م رسه بهنت لولس لکیرد ماما

² ۲۴۰ ص ۲، ج ۴، داشر لا

³ ۹۹ ص ۴، ج ۴، د عاسلا نایب ریسفت

هیلع ی سید ی خا نأ و ءایم ی نمیلأ هنیع ناک ملاسلا هیلع ی سوم ی خا نأ: "ل قلم لئس و هلا و هیلع الله ی لئد ادمح نأ" «ن یبیلعلا و ذانأ و ءایم ی رسیلأ هنیع ناک ملاسلا»
 ی سید مردار ب و دوب انیبانش تسار مشچ ی سوم مردار ب انامه: "دومرف لئس و هلا و هیلع الله ی لئد ادخ لوسر": هب مجرت (ققحم) «متسه مشچ و دره ی اراد نم نکیلو، دوب انیبانش یچ مشچ

ی م رسه ب ایند نیا رد اهنآ اب ر اچانه ب ناسنا هک ی بناوچ ریاسد و ،ه یاسمه و کیرشد و قیفر ،ش یو خوموقه
ملاسرا رد اذل ؛ دنادی منی فاو و ی فاک ،لوصو ی اربار ی راصنبتینا بهر ،ملاسرا هکنیا مهم رایسب هکنز در ب
تسیند مه ی فاک اما ۱ تسیند مومزم تینا بهر

ص قاذ اما زیاجی کولس شور ، تینا بهر

تسیند بتر تم ی باق ، ی عامتجالئاسم رد دورو مدعو ل از عنا و تینا بهر هئسم هبت بسن ملاسرا رد
لماکت ی ارب ی صقاند شور ار نآ ملاسرا هکلب ، دوشی مذ بوسحم دنوادخ ی اضر فالاخر ب و مارحی رما و
دروم حوچرم هار باختنا ی لقع رظنه طقنزا ، دراد دوجو ل مکا و متا هار ملاسرا رد نوچ و دنادی م درف
۲. تسال مات

ملاسرا نید تاصتخم زا ، دیحوت تقیقد ل ماک لکاردا

دیحوت تقیقد هک تسال نآ ددشثو عبم ساسا نامهر رب مرکا ربمغیب و تسال حرطم ملاسرا رد هچنآ
طقف تقیقد نآ هکنیا هذ ؛ دوش لکاردا و نشور ناسنا ی ارب روص و لاکشا ماتا ی گذنزل حارم همهر رد
دوجو ربمغیب دننام اهنت و رافک هبلغ و موجه ماگنهر رد و دشاب ی بنلا دجسم رد ربمغیب ا بت عامج زامنرد
دشاپ هتشانذ

ادخلوسر هریسر رد هدام ملاء نیناوقه زا ی طخت مدع

و ملاسرا اب قد رگا : « دنیوگی م اهنآ هک تسال نیا لکلذ لئما و رکبی با و رمع هبت بسن امضارتعا
لوسر ارچ ؟! تسال ربمغیب هیحانزا ی نیشنبقع و رافک اب هبلغ دراوم زای رایسب رد ارچ ، تسال ربمغیب

۱ ملاسرا رد تینا بهر ، انعم نیا رب انب ؛ تسال راگدرو ری ی اضر اب تفلخم و تمرح ی انعمه ب اجنیا رد تیمومزم هتبل
تسیند مومزم

۲: ۴۲۴ ص ، نابات ره م

دندوب رادیاب جیسیم ترضد شور رب هقیق و دمآرد ل هانآ ی کین نیا اهنآ نایم زا هک دندوب رفذ دز او د ا عومجم نییر او د «
دوخ ی ارب لزنم و اج ، دننک ج او دزا جیسیم ترضد شور قبط هکنیا هب دننفرگ میمصت جیسیم ترضد زا دعب ی کلمج و
زا ، هودب رفسرد هتسویب جیسیم ترضد نیبیا و نید هب مدرم توعد ی ارب هکلب ؛ دننیزگت تماقا ی رهش رد و ، دننک هیهت
هکنیا ب مه ل اعتمه دنوادخ . دنریگ هشیب ار ل از تعا و تینا بهر و دننک چوک هیریق نآ هب هیریق نیا زا و رهش نآ هب رهش نیا
دش ی ضار نآ زا نکیله ، تسال هومرفذ هیرشت ار تینا بهر ی انیم

هینا بهر و همحر و تفار موعبتا نیدلا ببولق ی ف انلعد و ل یجدلا هانیا و میرم نیا ی سعید انیفق و انلسر ب مهرانا ی اعد انیفق مژ
مهنم رینک و مهرانا مهنم اوئما نیدلا انیتاف اهتیاعر ق د هاور امف الله ن اوضر اعنبا ل ا مهنید هانینک ام هاور عدنبا
(ن و قساف *

دندمایرن نآ ماجنا مدهع زا و دندرکذ تا عارم ار تینا بهر طیارشد و بادآ دیاشودیاب هکنانچ نانا ی لو
دنتخاسر ار قرب ایند رد ل ماک توعد کبی و دنداد معسوت و دنداد ماجنا ار ناشتوعد نویراود ، ی راب
؛ تسیند ناصقت رب ل یلد جیسیم ترضد ج او دزا مدع ایا : ذیملت

نوچ ، تسال هودب ی سید ترضد تیناروند و تیحور رب ی لیلد هکلب ، تسیند ناصقت رب ل یلد : هملآ
ی صاخ تیدوجوم کبی ؛ تفرگن هناخ و ی نکس و دومنذ ج او دزا و درکنل صا دس امتا ادبا هنشن نیا اب
و ؛ دندمارب ی فورا و حنه هنشن نیا ص ناصخ و راتا زا ، دنتشاد تیعامج مرکا لوسر ترضد ی لو . تشاد
اونکسینا اجاوزا م کسفا ن م مکل ق لخن ا هتایا ن م و (. تسال الله لوسر ص ناصخ زا ج او دزا تنس ص خ ل ا ب
(. نوز گتیی موقل تایل لکلذ ی فن ا همحر و هودوم مکتیب ل عج و اهیل
دیدلا : ۵۷ مروسرا ، ۲۷ میا (*)

رد و ، میداد ار لیجنا وا هب و میداتسرف نانا لابنده ب ار میرمن بی سید و . میداتسرف ار دوخ ن لاوسر ، نانا راتا لابنده ب سپ
نانا رب ار تینا بهر نآ ام و دندرک عادبا ار نآ هک ی تینا بهر ، رگید و ؛ میداد رارق تمحر و تفار و ناوریی ی اهلد
ی ناسک هب ام و . دندرکذ تیاعر ار نآ قد دیاشودیاب هک روظنن نکیله ، دنوادخ ی اضر ندر او تسده ب ی ارب رگم میتشوند
دنتسه نیقساف زا زین نانا زا ی رایسب و میداد ار ناشدزم و رجا دندوب هروا نامیا هکنانا زا
مورلا : ۳۰ مروسرا ، ۲۱ میا (***)

امش نیب دنوادخ و دیریگب ش مارا نانا مانپر د ات تسال مدیرفا ی یاهتفج امش ی ارب امش دوخ زا هک تسال نیا ادختایا زا و
« دنتکر کفت هک ی هورگ ی ارب تسال ی یاهناشن ت هج نیا رد هکی تسرد ب ، داد رارق تمحر و تدموم

روطنیا دیابند هک ربمغیپ!؟ دنکی م ح لصد و دوش در او هکم هب دناوتی منی لو دهدی م هکم حتف ه دعو ادخ دنک بارخ و ریمدت ار دراد هار رسرد هچر ه و دنک تکر د کناتل ثم هک میهاوخی م یربمغیپ ام! دشاب ار و ام و تسای بوخ ربمغیپ نی؛ دوشن مامت ماگچیه مه و اولوگ و درانگنی قاب ی زیچ رستشپ رد و¹ «میراد لوبق»

ی لیا سو و طیاسو ار شلوسر ی سوّدق ملاک ریثأت و اعد تباجتسا دنوادخ هک تسا نیاهم هلمسم دنادی م دوخ میحانزا

ار مرحد رسد هک تسا هداد ار اهدژا و اصد نآ و عاضیب دی ی سوم ترصد هب ی صخش هچ!؟ دو مرف اطع و ا هب دنوادخ ای دوش دوخزا تازجم نیایا!؟ دربی م نیبزا ار هممه و دنکی م ل طاب باطخ و درک رارف و دیسرت ادل؛ درکی م ذرواب مه ی سوم ترصد دوخ، دشل یدبته اهدژا هب اصد هکی تقو مه ار و دوخ اهدژا اسبهچ دیدی م دوخزا ار لمع نیای سوم ترصد رگا!² (فَحْتَدَ لَا یَسُوْمُ اَی) :دمآ تسا دیجوتی لجت، تسه هچر ه و تسا رهظم ک ی طقف و ا هک تسنادی م ی سوم ترصد اما! تفرگی م

تاداع قرخ رب تردق لیلد، ربمایپ ی طبر هبنج

تدعاسم ار و ا هکی یوریز و دوش نوکین ک لماع مامت دوشی م ثعاب هک ربمغیپ ی اعد تباجتسا دنادی م امزا رتهب مرکا ربمغیپ ار هلمسم نیاه و؛ یرهظم هبنج هذ تسا ربمغیپ ی طبر هبنجزا، دنکی م

کولس رطخ نیرتگرزب، دوخ هب ی هلا ی اوقه باستنا

هدرک تیاندع و ا هب دنوادخ هک ار ی اوقه هک تسا نیاه دنکی م دیدته ار کلاس هک یرطخ نیرتگرزب لَنَا وَ) :دیامرفی م اروعاب معلب هب عجار ن ارقه دیامند دهاشم تردق نیاه دجاو ار دوخ و دنیبش دوخزا تیاندع و ا هب دوخ ی اهیآ زام هک ار ی سکت تشنگرس ناوخب، ربمغیپ ی ا»³ (اِنْتَايَاْ مَانِيْتَاْ يَدْلَاْ اَبْنَدْ مَهْيَلَعْ «! میدرک

ی سوم ترصد ادخ ق د رهظم هیلع، ی هلا یوریز زا اروعاب معلب هدافتسا

نیاه زاش رارق هک دوش نیاه و ا مابتشا ی لو، تشاد ار تردق و ورین نیاه زین اروعاب معلب نیاربانده، ی تسه موعدلاباجتسم و تهک دنتفگ و ا هب ی تقو؛ دنک هدافتسا راگدرورپ هقدر هاضمزا یرهظم هیلع ورین فرطزا یاضم و ا راک و تسادخلوسر و قدر ی سوم تسنادی م هکنیاب و ا، نک اعد ی سوم هیلع دنک اعد ی سوم ترصد هیلع موکی لایا برداشد ر اوسش غلا ربل احن ی عرد، تسا راگدرورپ

اروعاب معلب زا ن اوید ک ی رتهب ک اردا

راک⁴ «درکی م عانتما غلا، دور ی لایا تساوخی م و ا ی تقو» :هک تسا هدمآ تیاور رد هکنیا بللاج معبل باقم فرط هک دیمهفی م و ا زارتهب غلا⁵! دمهفی م و ا زارتهب ن اوید ک ی هک دسری م ی یاجه ربش

¹ دوش عوجر، ملس و هلا و هیلع الله ی لصد ملسا ربمایپ هب تبسند دارفا تسردان ی اهماگدید نوماریپ رتشیب علاطا تهج ۱۵۳ ص، ۱ ج، داشرلا ۳۵۸ ص، ۱ ج، فارسلا باسنا ۱۵۵ ص، ۳ ج، هباغادسا هب ۵۹:۲ ص، ۹ ج، ی سانشداعم ۱۰ هیآ (۲۷) لمز هروس

«!سرتم، ی سوم ی ا ...»

³ ۱۷۶ و ۱۷۵ هیآ (۷) فارعا هروس

ی لَلْ دَلْحَاْ هَنَّكَلَاْ وَ اَهْدُ مَاتَعْفَرَاْ اَنْشِدْ وَ لَوْ * نَبُو اَعْلَا نَم نَا كَفْنَا بَطِيْشَلَاْ هَعَبْتَاْ اَهْنَم حَسْبَا فَا اِنْتَايَاْ مَانِيْتَاْ يَدْلَاْ اَبْنَدْ مَهْيَلَعْ لَنَا وَ) صِنْ صَفَا فَا اِنْتَايَاْ اَوْبَدَكْ نِيَدْلَاْ مَوْقَلَا لْتَم كَلِدَا تَهْلِيْ مَكْرَتَدْ وَ ا تَهْلِيْ هَيْلَعْ لَمَحْتَدْ نَا بَلْ كَلَا لْتَمَكْ هَلْتَمَقْ هَا وَ ه عَبْتَا وَ ضَرْ لَا (نَوْرُ كَفْتِيْ مَهْلَطْ ص صَفَلَا

: ۱۶۰ ص، ۸ ج، ی سانشداعم

هجوت و دیبارگ نیمز هب و انکیلو، میدری م لایا ار و میدوی هداد و ا هب هکی تایا هطساو هب هنیار ه پیتساوخی م ام رگا و « و ا مهرگا و، دنکی م هلمل ی نک بقیعت ار و ا رگا هک تسا گسل اتم و ا ل اتم سپ؛ درکی یورپی دوخ سف ی او هزا و درک ار اهن اتساد و تیاکد نیاه! ربمایپ ی ا سپ؛ دندرک بیذکت ار ام تایا هکی هورگ ل اتم تسا نیاه دنکی م هلمل ی نک اهر ار «. دنتک رفته اهنآ تسا دیما هکن و گزاب مدرم ی ارب

⁴ ۳۷۳ ص، ۱۳ ج، راونلا راحب

⁵، ی حوقفا ۳۲۲ ص، ۵ ج، ی سانشداعم هب دوش عوجر، تیلو و تقیقز ا تاناوید ک اردا نوماریپ رتشیب علاطا تهج

وا به ی ریگید س که هر ار ی یوریز تا دشاب ق محای لیخ دیاب اعقاو ناسنا؛ تسا ی سوم ترضد، ارو عاب در بید راکه بص خشد ن آ دوخ هیلع مدرک تیاند.

ی ماعد هچره هک دش نیا ش اجیتت و دوشد موک هناور اهنت و دیاب نیبیا غلازا دش رو بجم مرخلا اب ش دوخ موق هیلع هتساوخان، دنک اعد ی سوم موق هیلع تساوخیم؛ دیخرچی م؛ ریگید روط ش نابز درک¹! درکی م اعد

رب اجنیا ام. دندهماجن مپهاوخب ام هچره هک دنهتسشنن راکیب اهنا؛ دراد باتکوباسد هکلام راک هکنیا اما، مپناشوپیل مع هماج ی زیچ ره هب مپهاوخی م و مینکی م ی هذ و رما و مپهتسشنن تردق رصم دیاب دیبوگب م هچره هک دش نیا ش اجیتت و دوشد دیاب دنیوگب هکلام ی تقو. تسا ی ریگید هتسم، دننک ک مک ردق هکلام هب و دندهب شوگ ار ام فرد هک دننسی رظتنم اهنا «! هب ماجنای ناوتی م رگا» دنیوگی م اهنا، دوشب ام الله ن و صغی لا)؛ دننکی م ی دعت ادخ تیشم و مدارا زا ی نزو سرب اهنا؛ دنناشوپیل مع هماج ام تاینم درادن ی نعم هکلام درومرد نایصد رکفت لاصا² (ن و ر مؤ ی ام ن و لعفی و م هر ماً

ی م ش ناهد رب ادخ؛ درب راکه ادخ هتاسرف هیلع ار ورین نیا دهاوخی م ارو عاب م علب بانج ل اح. تسادخ تریغ نیا و! دنام ی قاب و تزا یرثا و تمنیب لاصا هک وشد مگ ورب: دیوگی م و دنز.

هیهلا هقلمه تزعو تریغ

دراوش تموکد و رملق رد ی سک دیابن³؛ درادی منرب «ریغ» و «ود» ش تریغ و تسا رویغ دنوادخ **ضَعِدْ اَثْبَعْ لَوْ قَدَّ وَ لَوْ**)؛ دیامرفی م ش ربمغیب هرابرد ی تقو. دنزی م رانک زین ار ربمغیب ی تد و دوشد. تسا صخشم ام ل اح و تیعضو ریگید⁴ (ن یتولاً هنیم انعطفاً مْ * ن یمیلاب هنیم اندخلاً * ل یواقلاً

دنکی م فاوط هبعرود ش فصن و دنکی م فصنود ار مام و دنادرگی مرپ ار دیشروخ مرکا ربمغیب ار نیمز مرک تکرده نینموملاریما و ربمغیب هک مزجم نیا⁵؛ دنکی م رویع ترضد ن آ نیتسا زا و ناهنن ناشدید زا هک دندید ار ی دیشروخ م⁷ نیفصن ایهاپسد و⁶ هنیدم لها همم و دندرک س که عبت تسرد زین¹⁰ مزیرگنس و⁹ رامسوس و⁸ تخرد تدهش زا و تسا مزجم نیرتلااب رهاظ ملاء رد، دوی دوشد یاجهب اهنیما مامت؛ دراد تردق م ه ی ریگید راکره ماجنای رب دنک یراک نینچ دناوتب هک ی سک؛ تسا رتلااب هیضق تقون، دنک هفاضا ای م که ار ی فرد ی زوسلد ی ور زا ربمغیب نیمه رگا اما، تسا ظوفحم دوخ مدرم عضو ن ارگن، نینموملاریما تپلاو نایرچ رد ربمغیب. بدرگی مرپ زیچ همم هعفدک ی و دنکی م قرف یراک لاصا، ی هدن ماجنای رگا»¹¹؛ (تلاسر تغلب امفل عفت مل ن ا و)؛ دش ل زان هیا، درکی م حماسم و دوی «! ی ا مدرکن ام ی ا رب

و مدروخ ریت دحا گنجر د، مدرک تکرش ی رایسب ی ا هگنجر د هک تسا ی یادخل و سرب نامه نیا

۲۴۴. ص

۱. ۳۷۳ ص، ۱۳ ج، راونلاً راحب

۲. ۲۲۸ ص، ۶ ج، ی سانشداعم ۶. هیا (۶۶) مپرحه مروس

«دنروآی ماچهب، دناهش رومام ار هچنا و دننکی م تفلخم تسا مدرک رما ناشیا هب دنوادخ هچنا هب تبسن ماگچیه»

۳. ۸۱ ص، یرانگتسر نیبیا هب دوشد عوجر

۴. ۴۸ ص، ۷ ج، ی سانشماما ۶۶. ات ۴۴ هیا (۶۹) هفاد مروس

؛ تفرگ مپهاوخر د ار وا دوخ تردقت سد ایام، ددنیب ام هب و دهد تبسن ام هب و هتخاسی بلطم دوخ دزدنزا ربمغیب رگا و «

۵. ۱۲۲ ص، ۱ ج، بلاطی بال بقانم

۶. ۳۴۵ ص، ۱ ج، داشر لای ۵۶۱ ص، ۴ ج، ی فاکلا

۷. ۳۵۲ ص، ۲ ج، عیارشال لء ۱۳۵ ص، نیفصه عفقو

۸. ۱۲۹ ص، ۱ ج، بلاطی بال بقانم؛ ۱۵۸ ص، ۲ ج (هدبع) هغلابلا جهن

۹. ۳۸ ص، ۱ ج، حنار جلا و چنار خلا

۱۰. ۲۸۳ ص (ی سوط) ی لاملا

۱۱. ۶۷. هیا (۵) هنام مروس

ن تفر را غردی تخدیب و تقشم اب، هدش لمحتم ار ی ناوار فی اهامتسو و ملظ و اهی تخسد، هتسکش ش ای ناشیب
 بتسا هدموند ترجه هیندم هب همک زا، ن دشی فخم زور و ن درکی ط ار هار بشرد و
 ؛ دنک ن ایید دوخ لیم قبطرب ار ی فرحی تد هک درادن تئرج، دنکی م رمقلاق شد هک ی ربمغیب، ی راب
 ترجه رد دیاب سپی اهدرکن ر مقلاق شد و تهک لاماد: دیوگی م ادخ بتسا همدوبذ و از ر مقلاق شد نیا هکارچ
 تکرحد زور رد رگا! یربب مانپر اغ هب زور و یورب هار بشد: بی نک تکرحد ن میناوق قبطرب هیندم هب
 بتسا نیا ن م نوناق! ی نادمی ت دوخ! دنزب مه ار تندرگ و دریگب ار و تات متسرفی م ار ی سک ی نک
¹ ان دیود ردنا ی نزی هی زات هب *** زیرگب هک اغوغی نکمی و هآ هب
 نوناق نیا؛ «ریگب ار و ارب»: دیوگی م مه ی زات هب و «ن کرار فی زات تسد زا»: دیوگی م و هآ هب
 دهد ماجنا مدرم نایم ار ش تلسر دهاوخی م نوناق نیا اب ربمغیب نیا و بتسا تقلد

تلسر تانایر ج رد ی هلا تیشم لابق رد ادخ لوسر ن دوب مات میلست

ار و ا کلم راز ه و دنداشن نآ یور رب و دندروا ن اینرپ تخته ربمغیب ی ارب هک دینکی م روصت
 زاب ار نیشام رد ی کی ²؟! دیبامرفب اقا ترصد دیوگی یرگید و دریگب ار ش یابعی کی ات دندرک مطاحا
 بتسا همدوب یرگید نیناوق نامز نآ رد و بتسا نامز نیا هب طوبرم نیناوق نیا؟! ددندی یرگید و دنک
 هک درکی م تکرحد اهبش و دشی م ناهنپ اهزور و درکی م رارف نیکرشم تسد ز لیلد نیا هب ربمغیب
 دیابید و لجد شور نیمه قبطرب

ن کاف: دوشی م اهت خدبب زا و دنکی م نیرفد و دهدی م تداهش ی سوم ترصد هیلع ارو عاب معلب
 هک ی لینار بجد و دوشی م نینوخ و حورجم ش ندب و دندزی م گنس مرکا ربمغیب ی ارب اما ³؛ (ن یواغلا ن م
 متفگ و هدناسر ملاسد و ته دناوخن): دیوگی م و دوشی م لزان هک ی اهوم کرد، دراد مطاحا ملاع همر رب
 دیامرفی م ترصد «! ن کبی هاوخی م ی یاعد ره، میداد و ته هب ار ملاع هربدم یوریند دیلک بتسا
 «م راند و ته کمک هب ی زاین، دنیبی م ارم ن م ی ادخ؛ ی ناری ی بر ن!»

ی م رار ف هب ادم ی اهدعو دنکی م معقوق لقا ار همر و دیای م رفت دصناپ اب دیلون بدلاخ هک دحا گنجر رد
 ی قاب رتشیب (ی راصنا بو یایا و ریبز، هحلط، نینموملاریم لثم) رفت تشه طقف ربمغیب رود و ⁴ دنراذگ
 نینچ رد ⁵، بتسا هتفر ورفن آن رد دوخ هلاک ی امه قلد و هدروخ هبرض ترصد هنوگ ن اوختسا و، دناه دنامد
 لینار بجد، بتسا هدریزارسش کرابم تر و صورسزا نوخ و هتفرگارف ار ربمغیب دوجو مامت درد هک ⁶ ی عضو
 ترصد تقون آن رد، متسه ترایتخا رد ن م و بتسا هداد و ته هب ی تردق نینچ ادخ: دیوگی م و دیای م هاگنزر رس
 ل هاج اهنیا اریز، نک تیاده ارم موق! ن م راگدرور پر ارب ⁷؛ ن ومعلی لا مهنای فی موقدها مهلا: درانی م هضرع
 «دندهی مند ماجنا ار ی راک نینچ، دنیابید دوخ هب و دوشن شور اهنیا ی ارب ایاضق رگا؛ دنتسه

ی قاب ی دوجو هبترم نامهر د تر و صنیارد ی لو، دنتفری م نیدزا همر دومرفی م نیرفد رگا هچرگ
 ار تردق نیا و تسب نابز هک بتسا تهج نیدب، دراد عابینا ریاس رب ترصد هک ی تقارش نآ دنایم

¹ ورسخر صان راعشا ن اوید

² ص ۱، ج ۱، ماگا کلاس ۵۳؛ ص ۷، ج ۱، سانشما هب دوش عوجر تیلو لمح ت لاکشم نوماریپ رتشیب علاطا تهج ۱۶۰.

³ ۱۷۵ هیا (۷) فارعا هروس

⁴ ۲۳۷، ص ۱، ج ۱، ی زاعملا

⁵ مینک ماگنر رود زا دنیوگی م؛ دنیای م هیندم هب دعب زور هس هک *دنکی م رارف ن انچ (!) ملاسا عاچش ی افلذ رکیوبا و رمع
 دنک ادیب همتاخ ربمغیب راک و دسر نام هب ی بیسا ات میریگب ربخ و

۲۳، ص ۱۰، ج (دیدحالی با نیا) هغلابلا جهن حرش (*)

⁶ ۸۳، ص ۱، ی رولا ملاع

⁷ مپتسه میلست و میراد ادخ ی اضر هب اضر: مپیوگی م لوا نامهر رد طقف ام؛ تسیند ی ربخ چیه زونه هک ی نامز رد هز
 میدرکی م رکف دوخ لایخرد ام و تسیند ی خوش میضقا ایوگ هک میمهفی م، دنکی م خاروسد ار ن دبو دیای م ریت کفی مکنیمه اما
 دنرادی م مگنر ار ام هکنلام و لینار بجد هک

1!؟ منک نیرفند هچ یارب نم دراد رظن ریز ار اهر اک مامت ش دوخ ادخ ی تقو: دومرف و درکن لامعا

ض یوفت و میلست نازیم ساسا رب ناسنا بتارم فلاتخا

هجرد نیرتلاب دهاوخی م ربمغی ی تقو اما؛ تسا یرگید بلطم، دنک فیلکت نیرفند هچ دنوا دخر رگا رگا، دیای مذش یی لکشم و دهدی م ماجنا مه ادخ و درانگب هیام دنوا تی م و دشاب هتشاد ار هبترم نیرخا و سک و معسو و ناوت بسحر ب و ناوت بسحر ب دارفا هک تساجنیا. تسا هتخاب ش دوخ دنکن نینچ دنکی م ادیب هجرد فلاتخا، عیاقو ربار برد ل معلا

اللهی لا کولس روحم، یهلا تیشم و اضر ربار برد میلست

و اضر ربار برد میلست زا تسا ترابع دنوا دخی یوسه هار هک تسا رارق نیازا ملئسم، نیاربان ساسان یارب و؛ نأ بناوج و تالاکشم مامت ای، عامتجا تاید هبترم رد سفن تیبیرت یارب یهلا تیشم، مهم هتکن نیازا. دنکی م ریدقت ار ی تانایرج ی سکره یارب دوخ تیشم و مدارا و حلاص بسحر ب دنوا دخی. دندنسی مذرگید ی خرب و دندنسی م ی خرب لهاد؛ تساناسنا تکر د و کولس روحم

«ی عامتجا لئاسم زا عافرع ل ازعنا» ماهتا هب خساپ

اوزنا رد و دنکی م ادج نیملمس حلاصم و ی عامتجا لئاسم زا ار دوخ عافرع دوشی م هتفگ هکنیا یرانک رد هک تسا ی سک فراع هتفگ ی سک هچ. دنتسین فراع ی دارفا نینچ و تسا تمهت، دنیوگی م رکذ رفند هچ هکنیا فرصب؟! در ادب رانک رب نیملمس دسافم و حلاصم زا ار دوخ و دشاب رکذ لوغشم و دنیسنب انتعالی ب ایاضق هب تبسن از ناشدوخ و دنکی ی طار ی یادج هار کذلک ائما و فووست و ی شپورد مسا هب هتشادگ اپن ادیم نیازا رد ردقچ، دینکی م مهتم ار عافرع هک امش. دز تمهت نافر عملها رب دیابن، دندهد مولج نیازا مهه؟! دیاه هتشادگ هیام رس قلخ هب تمدخ یارب و هذنازوس لد نیملمس دسافم و حلاصم یارب و دیا. تسا ی نافر لئاسم هب تبسن حیحصت شادرب مدع و علاطا مدع تهجهب اهفر د

ی عامتجا تیلوئسم ساسحا هبترم نیرتی لئاع دجاو، فراع

ساسحا یرادمتسایس و هیقف و ی عامتجا صخش ره زا ادخ قلخ هب تبسن هک تسا ی سک فراع چیه نودب و قیق و ل مکا و مئا و حنه ب لئاع نیازا رد ار یهلا مدارا و تیشم و دنک یرتشیب تیلوئسم و دزیرب مهه ب ش باصعا دش ماجنا ش تاینمت فلاخر ب ایاضق رگا هک ی سک نأ هب، دهد ماجنا یریغت نافر هک تسا ی ناسف تاپهتشم نیازا؛ دنک دادیبوداد

میلست بتارم نیرتی لئاع زا ی انومد، نیفص گنج رد نینمؤلار ما در کلمع

هک رانگانه رانگانه²، دروخی م تسکش هیوا عم ای گنج مام هدهج زا دعب ی تقو هک تسا ی سک فراع میداد ماجنا ار دوخ هفیظو ام: دیوگی م و ددرگی م رب دوخ لوا ی اج رس رب؛ تسا هداثفا قافتا ایملئسم ادخ ره اظم زا ی کب ار و ا نوچ؛ دهدی مذ ماجنا هیوا عم رب ی زوری یارب ار گنج هک تسا ی سک فراع ای: «دنک ل اوسرگا. تسا هتفرگ قلعت هیوا عم ی اقب رب ادخ تیشم هک دنادی م مه ادتبا نامه زا و دنیبی م ل احن یعد اما³ «دش میهاوخن زوری ب: دیوگی م ادتبا نامه زا «؟ میوشی م زوری ب گنج نیازا رد ایآ، ی لئاع

1: ۲۸۱ ص ۲، ج، راحیلا تیفیس. ۳۹۸ ص ۲، ج، رذلأ نویه؛ ۸۳ ص، یرولا ملاء
و ادیدش ب احصا ی لئاع کاذ قش، دُحاً موی ههجو نچش و مُتبعابر ترسک امل مئا یوز و: عاقبلا ی فضایع ی ضاقل لاق «
«! انوملعی لا مهئای موقدها مهلا؛ همحر و ایعاد تَعْبِ ی نکل و، اناعل تَعْباً مل ی نأ: "بل اقف" امهیلع توعد ول: "اولاق
نیازا، تسکش دحا زور رد ترضدنأ هنوگ ناوختسا و ادخل لوسر ی عابر یاهن ادند هک ی ماگنه هشد تیاور: «همجرت
نم: "دندومرف مرکا ربمایب!" ی درکی م نیرفند ار نانا شاک یا: "دنتشاد مضرع و دما نارگ رایسب باحصا یارب بلطم
راگدرورپرب. دشاب تمحر هیام و مناوخب ادخ یوسه ب ار مدرم ات مادش شوعبم هکلب؛ مادش شوعبم هندنکن یرفند و ناعل
(ققم) «: "تسا لهج زا ی شان اهنأ رادرک نیازا ریز، نک تپاده ارم موق انم

2: ۲۴۸ ص ۲، ج، ی ملیب بولقا داشرا
3: ناکت ش یاج زا ی سک رگید دیوگب مهه ب رگا هکارچ، دیامرفی م دوخ صاخ باحصا هب اهنت ار بلطم نیازا هتبا
* دندنامی م هذن اهنأ زا رفند هذو دوشی م هتشک ام زا رفند هذو دیامرفی م ادتبا زا ناورهند گنج رد اما؛ دروخی م
۲۶۳ ص ۲، ج، بلطایب ل ا بقانم (*)

دیربید زار و دیگنج و دیورب و دینک تکرد: دیوگی مدرم به

قد زاریغ شرطاخ و رس و رکف و لمعد هک ت سا ملسلا هیلع نینمؤملار یما فرعاء، یراب
یاعدا نیا: دیوگی مه دنوادخ و دنراد ار ترضد نآ یاعدا طقفن ار گید اما؛ دراند دوجو یرگید زیچ
لیئار بج: دیامرفی م دنوادخ. ددرگی یرگید روحم رب لماع ریبدت رد نم ریذقت و تیشم یلو، ت ساشد
، دشابنم تیشم ت سا رارق هک لاد سپ؛ دننسیذ امشدت عاطا تحت و دنراد ی صاخ روتسد نم ل یئاکیم و
، غورد و رب و لجد ی قیقد فادها ی اتسار رد ار اهنأ و مدن بذک مدعو و نک تبصت تسرد مدرم اب
! نکذ داجیا معما جرد اجیب ع قوت و زاجم، معیاش

میلست بتارم نیرتی لماع زای اهنومذ، لابرک نایر جرد ادهشلا دیسد در کلمء

نیا هار رد و میوری م ام بت سا ی فده نینچنم فده: دومرف مدرم به ملسلا هیلع نیسد ماما
لوگ ار دارفا تهجی بد هواخی مذ ملسلا هیلع ماما^۱ «دیایب دهاوخی م سکره؛ میوشی م هتشک مه فده
رگا؛ مدرم نشدت پیاده هن، ت سا حرطم راگدرورپی حاضر طقف ملسلا هیلع ماما یارب دهد بیرف و دنزب
ناشدوخ ی ادخ و دننادی م ناشدوخ، تسین طوبرم ماما به، دنوش نیدی بد دهاوخب مه دارفا مهم
و ا ندم هذنز رب ی هلا مدارا قلعت ظاخن و دبلابریک تانایر جرد ار دیزی صخش میهاوخب امرگا
دیاب اما؛ مینک ادجش ندب زار رس و مینزب و میریگبار و ا هفیظو ساسار ب دیاب، میهد رارق مظللام دروم
دنوادخ تیشم و مدارا، دراد تقلذ ماگتسد و لماع ماظن لک اب و ا هک ی طابتر ا موخذ تهجی بتشاد هجوت
، هیواعم، دیزی یلو دسرب تداهش به ادهشلا دیسد دهاوخی م دنوادخ؛ دورن بید زار و ا هک هتفرگ قلعت نیا رب
اهنیا رظن تحت رد تموکذ نایر جرد دهاوخی م دنوادخ؛ دننام بن اورم کلملادبع و ی قیناود روصنم، لکوتم
هک دنک تکرد ی روط و دورب و لجد تیشم نیا قیطر بناسنا هک ت سا نآ مهم؛ دسرن همنأ تسدهب و دنام
درانگنر رتولج فیلکت زار دوح ی اپ مدق ک ی تی

توبذ و یحو راکنا رد هیواعم بدیزی راعشا

دیوگی مرکا ربمغیب هبع جار و دوبذ ناملمس لاصا و؛ ت سا ملسلا هیلع ادهشلا دیسد لتاق، دیزی
لَزْدَى حَوَّ لا وءَاجَزْبَذْ *** لَافْ كَلْمَلَابْ مَشَاهُ تَاعَلْ
لَعَفَنْ نَا كَامَ دَمْحَا ی نِ نِم *** مَقْتَنَّا مَدْنَا قَدِنْدَخْ نِم تَسَلْ
و درک معج دوح رود ار مدرم و) درک یزاب تنطلس اب ی زور دنچ مشاه نادنزر ف زامحم»
! ت سا هشدل زانی ای حو هن و دمما بیغ لماع زار ی ربخ هن دیناد بن کیلو؛ (تفر
«! مناتسد دمحا نادنزر ف زار هتشگ تداود ماقتنا رگا متسین فیندخ هلیبق زانم
و ا مدعا و ندر بید زار به دیسری م و ا بن نامتسد رگا هک دوب ی وحنه ب شرفک و دوبرفاک دیزی
و ا ن تفرن بید زار اب نیاربان و دشاب ام رکف مامت دیابن هلتسم نیا عقوم نامهر رد اما؛ میدرکی م ادیب فیلکت
بت سا فیلکت و هفیظو ماچنا یاهبه هکلب، تسین رثا ک ی بترت یاهبه ناسنا مدقا. میوش ت حاران دیابن

کلاس دشر ببسد، ی هلا تیشم زای لمع تیاضر

هار دیهدن ناسنات سا نکم لآ و؛ ت سا کولسورید همانرب و ناسنا دشر ببسد، مهم هلتسم نیا
^۳ راگدرورپی حاضر و ملسلا هیلع ماما و الله لوسر هار دیهدن، دوش رادم

۱: ۳۸، ص ملسلا هیلع نیسلا تا عمل. ۲۹، ص ۲، ج، مغلا فشک
عاشدن! ا حبصم ل جار ی نناف؛ انعم ل حر یف، هسقد الله عاقل ی لء انطوم و، هتجهم لاذاب انیفن اک نم»
ادف ار دوح ل د نوخ و دنک راثیا ار دوح ناج ت سا رضاد و ت سام نایم رد هک ی سک سپ. "بی لاعت الله
لیحر مزاع ناهانگبصد رد نم هک دنک چوک ام اب، ت سا هومذ هداما ار دوح سفن ادخ ی اقل یارب و، دنک
» "بی لاعت الله عاشن!؛ متسه

۲: ۱۱۴، ص ۴، ج، بلاطی پال ل بقانم؛ ۱۹۱، ص ۱، ج، نیظعاولا تضرور
۳ دیگنجی مرفا ک زای کیر امدن دروآ تسدهب و تمینغ بسک روظنم به مرکا ربمایب باکر رد اهگنج زای کیردی صخش
* دش هتشک م هرامد هار رد اقاقتا و

لِيلًا عَانَا نِمَةَ عَاسِلْ كِي فِدَارَوَى لَكَنْدِ عَم»: بترايع رد دنهاوخی ماسلا هیلع ماما، نیاربانبد
«**راهنئا و**

روما قتفوق تر هب و مطبترم مدرم اب و مراد ی تلاغشتا نم مکنیاب: دنیامرفب ی رصبد ناونع هب
، دشابذ رگا هک مامداد رارق دوخ راکذا و داروا ی اریدار ی تقول احن ی عدد، مژادرپی م لزنم ج راخ و لزنم
، مریگب تایید نیا زا ار دوخ ظد و مسرب هبجد و نیا هب مناوتی مند

فجذ ی املاء ی وس زا ی ناهفصا ی ورغ الله تیا ن دناوخی ی فوص

ل ادرد ماسلا هیلع نینمؤملار یما مردرد اهت عاس هک ی ناهفصا ی نایمک نیسحدمم خبشده موحرم
ی سرد بتکن اوندع هب شبتک مزورما هک گرزب مدرم نیا؛ دویند راکیب و ی لومعم ی درف، تفگی م رکذ هجسد
و دشاب هداد تسد زا ار شلق هک لَبْخُم ی درف هب، دوید فجذ عجارم و علاضف ملعا زا دوشی م معلاطم
دیوگب رکذ و دنیشنب ماسلا هیلع نینمؤملار یما رهطم مردرد اهت عاس

ار راکیب مدأ نیا: «دنتفگی م و دندزی م نعط و دندرکی م رخسم ار ناشیا اهدنوخآ و املاء نیمه
» دیوگی م رکذ و متشاذگ هجسد هب رس مردرد ش یوارد و اهی فوص لثم هک دینییب

رفعجن بی سوم سپ، دنک هب فوص عجز ار ناسنا ن تشاذگ هجسد هب رس و نتفگ رکذ دشاب رارق رگا
هب بورغ ماگنه ات هرابود ش رهظ زماند زا دعب و تشاذگی م هجسد هب رس رهظ ماگنه ات حصد زا هک
!تسا هفوصتم س بیئر، تفری م هجسد

ادخ هار رد دورو زا رهاظ لها زجعه تهجه برکذ لها رخست

، دهد رارق ی داو نیا رد ار دوخ دناوتی مند درف؛ تسا تیلوئسم زا ار فرط اخب هب اه فرح نیا مامت
دریگی م لاکشا ن ارگید زا تقون آ، دراذگب مدقه هار نیا رد درادن هضرع؛ دندزی م نعط ن ارگید هب

دندنم ایند اعقاو اهنیا متفگ افر هب نم؛ دندوب اجنأ رد ریقفی اهدع هک میدوب هتفر ی لحم هب ام ی زور
زا ی کی. دندرکی م کمک هقیاضم نودب مه ن اتسود؛ دنک کمک دنتسه اجنیا هک ی دارفا هب، دناوتی م س کره
دینکی م دایز ادگ ن اتراک نیا اب هک درکی م ضار تعاه هب یقب هب و درکی مند ش بیج رد تسد دارفا

و تبیغ و تمهت هب ار ناشتقو ضوعرد و دندکی مند دراو لئاسم نیا رد ار دوخ دارفا هنوگنیا
صخشد ن لاف رستشپ روطچ هک راکفا نیا ابوگ. دندکی م ی رپس درک دهاوخ هچ و درک هچ سکن لاف مکنیا
!تسا تاجاو و فیاطو عجز، میدنبی ار ی پاهار هچ و مینکی ی نزم هه هب و مینسرف همان

فجذ ی املاء زا ی خرب زا ی نار هط هملاء بیجعه تیاکد

دندومرفی م اقا موحرم

ی کیتیب زا ی درف هک مدینشد دوخ ش وگ اب و دش او عد رفند و نید هک مدوب فجذ رد ی سلجم رد نم
هب ماشنامرک زا ار (ی هاشنامرک قاززل ادبع جاهد ی اقا) صخشد ن لاف ارچ: «تفگی م شقیفر هب نایاقا زا
دنروای م فجذ هب هک ار دارفا نیا؟! ی درب صخشد ن لاف شپی و ی داد ناکسا تیب نیا رد و ی دروا فجذ
قلاخا و راکفا تقیقد زا و دننامب فجذ رد رگانانیا اریز؛ درک نوریب و تشاد هگد ی زور دنچ دیاب
ی م فیرعت ن ارگید ی ار بد دنوری م دوخ دلاب هب هک دعب، دندنبی ار تیب ی ایاضق و دنک ادیب علاطا ی ضعب
!» دوشی م متسبت اهو جو هار رگید و دنک

رفذ کید دندکی مند تئرج هک درذگی م توبید نیا رد ی لئاسم و تانایرجه هچ؟! تسا ی تبیصم هچ نیا

۱۱۳: ص ۳، ج ۸، تاداعسلا عماج ۱۰۴، ص ۸، ج ۸، عاضیبا لجهملا (*)

ی ل فیاضاف کاند ی لء لثقف مزاج و مبلسد ذخایل لاجر ل تاق مذلأ "رامجلا لیثق" ی عدیناک و الله لیبس ی فل ثقف لاجر ن! «
»! "س یق م رجاهم" ی مسین اکفه ازم اجوز تبیل رجا و ی میند

ات درک راکیب ی درم اب و اریز؛ دشیم هدناوخ "غلاا متشک" هب باحصا نایم رد و دش متشک ادخ هار رد ی درم: «همجرت
مکنیا ی ار بد ی رگید درف نینچمه. دنداد تبسند ش تیب هب ار و راک اذل؛ دش متشک هار نیا رد اما دنک تراغ ار و غلا و سابل
(ققم) «دندیمان" س یق م رجاهم" ار و تهجن یایور؛ درک ترجاهم دروآرد دوخ تیجوز هب ار ی نر

۵۷.۱ ص ۱، ج ۱، ماگا کلاس

و دنکی م ضار تعا ی ناپمک موحرم هب اقا ن نیمه تقون آ!؟ دوشن کاسی طیحم نینچ رد و دیایب ج راخ زا دیوگی م

غیلبت و غلابا هفیظو ی ناحور بتسا هنافیوص و ی شیورد ی اهراک دنکی م اهنیا هک ی یاهر اک نیا!
!؟ دیوگی رکذ و دور مدجس هب هک دندهی م هچ ناسنا هب رگم؛ دشاب عامتجا رد دیاب و دراد
هک ی رادند دشچی م راکذا نیا اب گرزب نیا هک ار ی تولاد و تذله مهف لاصا و ت، قمحا ی ا رخا
ی م هک ی سک هب تبسن و نتخادنا فلاتخا، ن دز تمهت، ن دزمه هب ود و تذله! یورب ش لابنده ی هاوخب
بتسا ن دز م لاسا هب شیر هب هبیت و ن دشد ضرّ عتمه دشاب ش دوخ راک و هار هب ش رسد هواخ

رهاظ ی املاء اب طابترا زا ی یابطابط هملاء ش ااحتیسا

ار ش رسد دیای م نورید سر رد ی ارب ن اشیا ی تقو ارچ هک دندرکی م ضار تعا ی یابطابط هملاء هب
امش هب رگید هک دنیبی م امشل اثما زا ار لئاسم نیمه هملاء¹؛ دنکی م ماگن ی سک هب و دز ادنای م نییاب
دزاسی م ذر ارقرب طابترا امش اب و دنکی م ذ عانتعا

ی لئاسم هب ناسنا راگزور بتسا رارق ی تقو هک میهاوخب وا زا و مینک سامتلا دنوادخ هب دیاب ام
هب ار زور هبناشد نیا ناسنا رگا؛ درذگی م و دیای م نامز. دهد رارق ش دوخ برقم ار لئاسم ن آ، درذگی
، بتسا فیلکت ماچنا ی اتسار رد و برقم ی لئاسم و ادخ رکذ هب مه رگا و، درذگی م، دنارذگی تبییغ
درذگی م مه زاب، دنارذگی

ود ن آ نیی ی قرف چییه؛ درذگی م دیز رب هک بتسا ی تعاس راهچوت سبب نامه ام ت عاس راهچوت سبب
درک ماگن زور هبناشد ک ی ز ا دعب دیاب تقون آ. دندهی م ذ هیقب ز ا رتمک ی کی هب مه هیناژ ک ی مز ادنا هب و تسیند
؛ بتسا هدش تب ی لئاسم و بلاطم هچ دیز بانج ه دنورپ رد و هدش هتشنون ی ناهانگ هچ ام ه دنورپ رد هک
بتسا دعب هب طوبرم زین ا درف ه دنورپ و هدش هتسب ش ا دنورپ رگید و هتشننگ زورما هکی ل احر د

کولسد لوا طرش، هرمزور تلاغتشا اب تایداب و راکذا ن دوب م اوت

ش لاغتشا اب هارمه ار تداب و دجهت و رکف و رکذ ناسنا هک بتسا نیا کولسد لوا طرش، نیاربان
دهد رارق ایند نیا رد

ای و؛ میناوخد ن آرق دوشی م عنام هک میراد ی لاغتشا ام: «دنیوگی م و دنکی م معجارم ی دارفا ی هاگ
دیاب ناسنا اضر ف؛ درادن دنیسرپ ی دعاء و هداسل لئاسم نیا «؟ میوشد دنلب حبص ی ارب میناوتب ات مینک هچ دیاب
دوش رادیب دنواوتب ات دباوخب رتدوز و دروخب کبسی اذغ بش

ی حور ضر م نیرتگرزب، ی ونعم ی زاینی ب س اسحا

ش بی و ی ارب ک انرطخ و ی دج ی تحاران و ضر م ک ی ی تقو ارچ هک بتسا نیا هجوتل باق بلطم اما
و میسر ی م اقا ت مدخ رگید هتفه: «دنیوگی م و دراذگی م نایم رد ار ت لاؤس و بلاطم نیا، دیای م
کشزپ هب دینادی م حلاص ای ا، بتسا هتفرگ درد ام ل اقا میوگی م و مینکی م ضرع ناشتمدخ ی م لاس
نفلت هب رگید و «! میسر ب نامرد هب میورب»: «دنیوگی م طقف تیعقوم ن آ رد صخش «!؟ هب ای مینک معجارم
رب دوخ هب دوخ تانایر ج، دنک تکر د مامتها اب ناسنا رگا. دراد دوجو ی یاقا نینچ هکنیا هب، دیای م ش دای
² بتسیند ک لذل اثما و تبحص و ل اؤس هب ی زاین رگید و دیای م ش بی دارم قفو

راک هچ اقا: «دنیوگی می ضعب لائم!؟ دنکن حرطم تقادص اب ار دوخ ی اهدرد و لئاسم ناسنا ارچ

¹ ۱۶۱ ص، یراگتسر نییا

² موسر ترفد، ی ونعم ی ونثم

دور اجنا اوند، یرقف اجکره *** دور اجنا اود، یدرد اجکره
دور اجنا با بتسا یتشک اجکره *** دور اجنا باو ج، ل کشم اجکره
تسپ و لا اب ز ا تبا دشوجب ات *** تسدهب روا ی گنشت، و ج مک با
«باو صلاب م اعا لله» ش اب هنشت *** باطخ دیا «میر م هاقس» ات

(ق قحم)

نیر تلاب یزاینی پ س اسحا نیا!؟ منک ضرع دیاب هچ هدنب «؟دیآ دوجو هب زاینس اسحا نامنورد رد ات مینک درد ی تقو؛ دوشد رتشیب ت زاینس اسحا ات ن اوخد ار اعد نلاف مپوگب نم هک تسین ی زیچ و تسا ضرع یوری م و راد لابند، ی شاپ هتشداد

ناسنا یزاینی پ م هودت رگنارد، رقف رد لمات و رکفت

ی ناسم، ماهی راتفرگ، ماهی گراچیپ، ماهی تخدب رد لمات؛ ددرگی مریب رکفت و لمات هب، درد س اسحا ی م رارق رظنم ار بلاطم نیا ناسنا ی تقو. تسا هدنامن ی قاب ام زارگید هک یرمع و میراد ش پیرد هک ندیسر ی نعید دوشد یعقوم رب علاطا! دنک س اسحا ی درد ش دوشد هک دشاب مدروخ ماک دیاب رگید، دهد هنوگچ هیضق مینیب لادح: «دیوگی مذرگید درک ادیب ی تلاد نینچ هک ی سک؛ ن تشگ نامرد لابند هب و درد هب دسرب بولطم هجیتن آ هب ات دز ادنای م ی تیعضو ره هب ار دوشد ی درف نینچ هکلب؛ «دشد دهاوخ

گرمی کیدز هب نیقی تروصد، ی مدآ درکلمع و هاگدید لوت

رییغت هبتر مک؛ دنوری م ایند زارگید هتفه کپ لاثم هک دوشی م ادیب ی تاماهلا ماهی ضعب ی ارب ی هاگ و تدابع، دنکی م یربگه رانک مدرم زارگید، دنزادری م ار ناشیا هضرق؛ دیآ م دوجو هب اهنأ رد ی لوتحت و درد اهنأ دوجو رد مزات، تسا ی دج هلسم دنادهیم هف ن وچ دارفا نیا؛ دنناوخی م بشد زامن، دنکی م دجهت تسا هدشد ادیب

هب مکنیمه اما، دنزب تسد دهاوخد شلد هک یراک ره هب ی گلاسمانچن ات ی درف تسا نکم ی هاگ تیاند و مرج زاتیلاد بسک و رادتعا ی ارب و دنقای م ش تاهابنشا دای هب مزات، دوشی م موکحم مادعا اعقاو درف نیا! دیشاب هتشداد رظنم ار ادخ و دیشخبب ارم هک دتسرفب همان فرطنأ و فرطنیا هب دوشد ماگادوخان ریمض هبتر مک؛ دوشی م موکحم مادعا هب ی تقو نوچ؛ دیوگی مذمه غورد و تسا کرادت ددسرد ددرگی م رهاظ ش ی ارب هلسم تیناقد و تفارظ و تیساسد و دنکی م هولج وا

تقیقد یور رب ل احبات هک تسا نیا ش لیلد؟ دنزی م راک نیا هب تسد لاد تدم نیا مامت رد ارچ نآ هک ی درف. تسا مامت راک دنیبی م و هتفر رانک باجد ن لآ اما؛ درکی مذر و اب اذل و دوب هداتفا مدرپ هب دنکی م عورش، دشاب مه قیلاخ نیرتدب زارگا دوشی م سوسحم و سوملم و ارب هبتر مک ی تیعاو: دنیوگبرگا اما؛ تسا هدشد ادیب و ارب ن لآ تقیقدن، ن درکی هب دوشد و ن تشون همان، ن دیلیط تیلاد ی م دازأ و دیتسه سبدرد مام ش شد طقف امشد و تسا هدشد ضوع ی رگید ص خشد هدنورپ اب امشد هدنورپ؛ دنکی م رییغت و لاد و دنکی م ناهنپ، تسا هتشن هک ار ی یاه همان نامه، «دیوشد

نآ لها و ایند ی یافوی پ نوماریپ، ی یانس میکد زای تیاکد

هقدصن ابرق ی لیخ شردام و دوب هدشد ضیرم ی تسهم مسا هب یرتخد هک دنکی م تیاکد ی یانس میکد دما نوریب ملیوط زاناشواگ بشد کپ «موشد تگر مش پ و دنک و تیداد ارم ادخ»: بتفگی م و تفری م و ا ریگ شرساما، دروخد با هک درکی ی گید لخاد ار شرسا هار هنامیم رد؛ درک تکرده اهنأ هناخت مس هب و دوب مدرک لایخ هک نزرپب درکی م تکرده اهنأ فرط هب گید نامه اب کیرات بش نآ رد و ا و درک: بتفگ، تسا ی دج و ا ی اعد تباجتسا و دیآ م ن اشقاتا ت مس هب هک تسا لپنارزع¹ مای تنحم رپل از ی کین م *** مای تسهم هن نم! توملقم ی اک

1: 404 ص، هتقیقلا تقیقد

نارنهرپ ناگدیدن اهج ناز *** نار دپ زار مراد دای ی ا هصق
واگ هسو یرتخد مانی تسهم *** واگت ی اتسور هب ی لاز تشاد
ن لاند دب مشچ ز ی زور تشگ *** ن لابر تو رسوچ ی سور عون
کیرات نزرپب ش پ ن ا هج دشد *** کیراب و نم مام وچ ش ردد تشگ
رگد تشادند و از ی زاینه هک *** رگج تخوسد و تفرگ ش تا شلد
«اردام ندرم داب و تش پ ***»: رتخد اب هشیمه ی تفگ ل از

ی جراذ طیارش ریغت اب، رشب ل اوحا بلقت

ریغت دوب هدرک هولج یوحنه اهنأ ی ارب هکی سوسحم تیعاو ن آ زا هیضق رگا؛ دنتسه نیمه مدرم
اوداعلاً اودر وداو: دنتکی مشومارفار دوخ یاههتفگ مامتو دندرگی مربدوخ قباسد عاضوا نامه هب، دنگ
«دناهدش یهن ن آ زا هک دندهی ماچنا ار ییاهر اک نامه دندرگری ایند هب هرابود رگا»¹؛ (هذع اوهند امل

ناسنا حور رد ی دج تاریغت زاسه نیمز، یونعم تلاحظفد رارمتسا

یدارفا و دریگی مارفار ی مآ، تلفغ و ی شومارف² بتسا نایسن زاناسنا هژاو دنیوگی می ضعب
کئی، دشاب ام اب هشیمه تیعاو ن آ رگا. دنتسه مک دشاب هتشداد دوخ اب هشیمه ار سوملم تیعاو ن آ هک
و هیلع الله ی لصد مرکا ربمغیب. دیایم دوجوهب ی دج تاریغت ام تیعضو رد هکنیا لآ درذگی مذ نیعبرا
دنیامرفی ملس و هلا

هبقارم ل احریثأت رد ادخلوسر ملاک

³ عاملا ی اء مئیشم و هکنلاما مکتحفاصد مگسفا اهدب متقصو ی تلا ل احلا ی اء ن ومودت و ا اللهو
ضوع ن اتلاحو دینکی م عامتسا ار لئاسم و دیاهتشن ربمغیب رانک رد ن لآ هکی للاح نیا رب رگا
ی م محفاسم امش اب هکنلام، دییامن ت موادم ن آ رب و دینامب ی قابتسا هشدن شور ن اتیارب عیاقو و هشد
!دیورب هار بآ یور رب دیناوتی م و دنگ

ی رآ ام مئیار ل م کمالک ی فریثکت و م کبولق ی فرج یرمت لا و ا: دنیامرفی م یرگید تیاور رد نینچمه
⁴ ع مسأ ام متعسأ و

درک ردنا شگید هب ی زور زوپ *** دروخ ی پزا کلاز واگ اضق زا
گید ردنا شگیر مدرم رس ن آ *** گیر ردنا دعقم ی اپ نوچ دنام
خبطم زا تخاتل از ن آ یوسد *** خزود زا یوید دننام واگ
لیوهت ی پزا تشادرب گناب *** لیئارزع تسه تشادنیل از
مای تنحم ریپل از ی کینم *** مای تسهم هنم! تو ملقم ی اک
رامشم و دب ارم متسرد نم *** رامیب مین و نم متسردنت
دیاشد ارم ربیدار و ا کنا *** دیاب ی مه ی تسهم ار وترگ
مراذگب تسد زور شرس هب *** مرامیب هنم تسوا مرتخد
رذگب نم راک زور و ا یوسرتخد و ی ناد و تم تفریدنم
چییه دشابنار و ترم س کچییه *** چپیاچیپ تقو هکی نادب ات
ار و ا درپسرد دید لابن نوچ *** ار و ا درمشن نینزاند لابی ب
دادب تسد ز شددیل ایخ هب *** داشد دپ و ا و کذل امج
ن اندخ دوب بل و نایرگ مشچ *** ن اندز رد رب هک دوبذ رای
مشچ و ت ی ارب دنگفبرس ز هک *** مشخ ی رایب را دشاب ن آ تراپ
هدیدان هدید هتفگان هتفگ *** هدیدن سپش ای سرپ را دریگ
تخمیا گنر هک نادب ت فیکد هبت خیرگب و ت ز لاب تقو هکره
و ا رد زان هج ن زور زور *** و ا ربورم و جم ار ش تبحص
ناسریدنم ملاس ی دید و ترگ *** ناسخ ز م اهدیدن ی یاقو نم

1. ۲۸. هیا (۶) ماچنا هروس

2. ۳۰. ۴. ص ۷، ج، نیعلا بانک

3. ۴۲. ۴. ص ۲، ج، یفاکلا

4. ۳۹. ص، بابلا تابل هلاس ۱۳۱. ص، یراگتسر نیبأ؛ ۲۷. ص ۵، ج، ن ارقلا ریست ی فن ازیملا

منیبی نم هک ار هچنأ دیدیدی مهنیاره، دوبن امش یاهل رد بوشأ و بارطضا نیا و اهن ابز رد رایسب راتفگ نیا رگا «
» مونشی نم هک ار هچنأ دیدینشی م و

تلايخت زای ششوپه کلپ، تساهدشن مامت هیضق، دوری م نوریب ربمغیپ تمدخ زاناسنا ی تقو
هتشاد دوخ اب ار سوملم تیعقاو نآناسنا هچره سپ؛ دریگی م ار تقیقن آیولجا هدنبودز و راکفا
دنک هداقتسا ی هلا ب هاوم زانناوتی مرتشیب، دشاب
ام ی اربتسا نسحاهک ار هچنآ، تایجل حارم مامت رد و دریگیب ار ام تسد دنوادخ میراودیم
!دهد رارقش دوخ هدنبو دبع ار ام، ی هلا م تا تیلایو ی امظع ماقمل یز رد و دنکریدقت

دّمحمل آ و دّمحم ی اعل صد مهللا